

Doniyor kitobi — Yetmish to‘qqizinchi son

1888 yilgi Isyonni fosh etish: Laodikiyalik Adventizmning Ikkinchi Avlodidan Olinadigan Saboklar

Jeff Pippenger

2024-02-12

Laodikeyachi Adventizmning ikkinchi avlodi 1888-yilda yetib keldi va o‘sha avlod Hizqiyol kitobining sakkizinchi bobida ramziy tarzda ikkinchi jirkanchlik sifatida, ya’ni “uning tasvirlari xonalari” bilan ifodalangan.

Shunda men ichkariga kirdim va ko‘rdim; va mana, sudralib yuruvchi maxluqotlarning har xil surati, jirkanch hayvonlar va Isroil xonadonining barcha butlari devor bo‘ylab atroflicha tasvirlangan edi. Ularning oldida Isroil xonadoni oqsoqollaridan yetmish kishi turar edi, va ularning o‘rtasida Shofon o‘g‘li Yo‘azaniyo turardi; har bir kishining qo‘lida o‘z tutatqisi bor edi, va qalin tutatqi buluti yuqoriga ko‘tarilar edi. Shunda U menga dedi: “Ey inson o‘g‘li, Isroil xonadoni oqsoqollari zulmatda, har biri o‘z xayolot xonalarida nima qilayotganini ko‘rdingmi? Chunki ular: ‘Egamiz bizni ko‘rmaydi; Egamiz yerni tark etgan’, deydilar”. Hizqiyo 8:10–12.

Tasvir xonalari qadimiy kishilar sifatida tasvirlanganlarning qalblaridagi yovuz sirlarni ifodalaydi, va ular ayni o‘sha yovuzlikni nafaqat o‘z tafakkurlarining xonalariga, balki Xudoning muqaddas maskanining xonalariga ham olib kirganlar.

Yomon ko‘zli odamning nonini yema, uning tansiq taomlarini ham orzu qilma; chunki u yuragida qanday o‘ylasa, o‘zi ham shundaydir: “Ye va ich”, deydi u senga; ammo uning yuragi sen bilan emas. Hikmatlar 23:6, 7.

Tasvirlar xonalarining yovuzligi ham ma’bad devorlariga, ham qadimgi erkaklarning ong devorlariga yozilgandir. Hizqiyol kitobining sakkizinchi bobidagi ikkinchi jirkanchlikning tasvirlar bilan to‘la maxfiy xonalari Laodikeya Adventizmining ikkinchi avlodini ifodalaydi, va to‘rtta jirkanchlik ichida ikkinchi jirkanchlik jamoaviy isyonni ta’kidlash uchun ko‘proq vaqt ajratadi, garchi to‘rtta jirkanchlikning barchasi xalqning qo‘riqchilari bo‘lishi lozim bo‘lgan erkaklar tomonidan amalga oshirilayotgan tarzda tasvirlangan bo‘lsa-da.

“Najot belgisi ‘qilinayotgan barcha jirkanchliklar ustidan oh tortib, faryod qiladiganlar’ ustiga qo‘yilgan. Endi o‘lim farishtasi oldinga chiqadi; u Hizqiyolning vahiyidagi qirg‘in qurollarini ko‘targan kishilar orqali tasvirlangan bo‘lib, ularga shunday amr beriladi: ‘Qarini ham, yoshni ham, qizlarni ham, yosh bolalarni ham, ayollarni ham tamoman qirib tashlanglar; ammo ustida belgi bor biror kishiga yaqinlashmanglar; va Mening ma’badimdan boshlanglar.’ Payg‘ambar deydi: ‘Ular uy oldida turgan oqsoqollardan boshladilar.’ Hizqiyol 9:1–6. Vayron qilish ishi xalqning ma’naviy qo‘riqchilari ekanliklarini da’vo qilganlar orasidan boshlanadi. Soxta soqchilar birinchi bo‘lib yiqiladilar. Achinishga ham, ayab qolishga ham hech kim yo‘q. Erkaklar, ayollar, qizlar va yosh bolalar birgalikda halok bo‘ladilar.” Buyuk kurash, 656.

Ikkinchi avlodning kelishini belgilovchi isyon, ayniqsa, Minneapolisdagi 1888-yilgi Bosh Konferensiya yig'ilishida amalga oshganidek, Laodikeya Adventizmining rahbariyati bilan bog'liqdir. Bu "Isroil xonadonining oqsoqollari" degan ifoda bilan, shuningdek, "yetmish kishi" orqali ifodalanadi. Musoning ishi bilan bog'liq bo'lganlar yetmish oqsoqol edi, va Isoning ikkinchi shogirdlar guruhi yetmish kishidan iborat edi. "Yetmish" rahbarlikni anglatadi, xuddi "oqsoqollar" ham shuni anglatgani kabi. Ikkinchi jirkanchlik rahbariyatga alohida urg'u beradi va shu orqali bu jirkanchlikning rahbariyatning jamoaviy isyoni bilan bog'liq ekaniga urg'u beradi.

Yetmish qadimgi kishining o'rtasida "Shafanning o'g'li Yaazaniyo" turardi. "Yaazaniyo" ismi "Xudo tomonidan eshitilgan" degan ma'noni anglatadi va u Xudo aynan gapirayotgan paytda isyon qilgan bir rahbarlikni ifodalaydi; chunki u Xudoni eshitgan edi, biroq quloq solishni rad etdi, negaki u Xudo O'z xalqini tark etganini va maxfiy xonalarda sodir bo'layotgan narsalarni Xudo ko'rmasligini da'vo qilgan edi. Yaazaniyo "Shafanning o'g'li" edi, "Shafan" ismi esa "yashirmoq" degan ma'noni anglatadi. Ikkinchi avlod manzarasi, Xudo aynan gapirayotgan paytda isyon qilgan va Xudo ularning ishlarini ko'rmaydi hamda ularga parvo qilmaydi, deb ishongan rahbarlikning isyonini ifodalaydi.

Opa Uayt 1888-yildagi Bosh konferensiya vaqtida Laodikiya Adventizmi rahbariyatining o'zaro suhbatlari unga ko'rsatilganini qayd etgan. 1888-yildagi Bosh konferensiyada Xudo Opa Uaytga rahbarlarning Xudo tinglamayapti, deb o'ylagan paytlarida o'zaro qilgan yig'ilishlarini ko'rsatdi. O'sha yerda, xonalarining maxfiyligida, ular Opa Uaytga, uning o'g'liga hamda oqsoqollar Jons va Vaggonerga qarshi yomon gapirdilar. Ular erkin gapira olamiz, deb ishonidilar, chunki Xudo ularni o'z shaxsiy xonalarida ko'ra olmaydi, deb o'yladilar, ammo Xudo aynan shu suhbatlarning o'zini payg'ambar ayolga ko'rsatdi. Ular jamoaviy yig'ilishda edilar va ilhomga ko'ra ular kechki yomg'ir xabarini eshitayotgan edilar, biroq eshitishdan bosh tortdilar.

1888 yilda Opa Uaytni Korah, Datan va Abiramning isyoniga qiyoslashga undagan darajada ochiq isyonni namoyon etgan bunday rahbarlikni yuzaga keltirgan narsa nima edi?

"Muqaddas Ruh tomonidan ma'rifatlantirilganingizda, Minneapolisdagi o'sha barcha yovuzlikni, u qanday bo'lsa shunday, Xudo unga qanday qarasa, shunday ko'rasiz. Agar bu dunyoda sizni endi hech qachon ko'rmasam, shunga amin bo'lingki, menga hech bir sababsiz keltirgan g'am-alamni, iztirobni va qalb yukini sizga kechiraman. Ammo joningiz uchun, siz uchun halok bo'lgan Zotning haqqi uchun, xatolaringizni ko'rishingizni va e'tirof etishingizni istayman. Siz Xudoning Ruhiga qarshilik ko'rsatganlar bilan birlashdingiz. Rabbiy Birodarlar Jons va Vaggoner orqali ish olib borayotganiga sizga kerak bo'lgan barcha dalillar bor edi; ammo siz nurni qabul qilmadingiz; va o'zingizga yo'l qo'ygan tuyg'ularingizdan, haqiqatga qarshi aytilgan so'zlardan keyin ham, noto'g'ri ish qilganingizni, bu kishilar Xudodan kelgan bir xabarga ega ekanini va siz ham xabarni, ham xabarchilarni mensimaganingizni e'tirof etishga tayyor bo'lmadingiz."

"Minneapolisda namoyon bo'lgan darajadagi bunday qat'iy o'zidan mamnunlik va nurni qabul qilib tan olishga bo'lgan bunday istamaslikni men xalqimiz orasida ilgari hech qachon ko'rmaganman. Menga ko'rsatildiki, o'sha yig'ilishda namoyon bo'lgan ruhni avaylab saqlagan o'sha guruhdan birontasi ham, toki ular o'z mag'rurligini kamtar tutib, o'zlarini

Xudoning Ruhi harakatga keltirmaganini, balki ularning aql-u dillari xurofot bilan to'lib-toshganini tan olib e'tirof etmagunlaricha, osmondan ularga yuborilgan haqiqatning qadr-qimmatini anglay oladigan ravshan nurga yana ega bo'lmas edi. Rabbiiy ularga yaqinlashishni, ularga baraka berishni va ularni orqaga qaytishlaridan shifo berishni istagan edi, ammo ular quloq solmadilar. Ularni Qo'rax, Datan va Aviramni ilhomlantirgan o'sha ruh harakatga keltirar edi. Isroilning o'sha odamlari o'zlarining noto'g'ri ekanliklarini isbotlaydigan har qanday dalilga qarshi turishga qat'iy qaror qilgan edilar, va ular o'zlarining norozilik yo'lida davom etaverdilar, to ko'plar ularga qo'shilish uchun o'z yo'llaridan og'ib ketmaguncha."

"Bular kimlar edi? Zaiflar emas, johillar emas, ma'rifatlanmaganlar emas. O'sha isyonda jamoat ichida mashhur bo'lgan ikki yuz ellikta amir, nom chiqargan kishilar bor edi. Ularning guvohligi nima edi? 'Butun jamoat muqaddasdir, ularning har biri muqaddasdir, va Egamiz ularning orasidadir; nega endi sizlar o'zingizni Egamiz jamoatidan yuqori ko'tarasizlar?' [Sahroda 16:3]. Qorah va uning hamrohlari Xudoning hukmi ostida halok bo'lganlarida, ular aldagan xalq bu mo'jizada Egamizning qo'lini ko'rmadi. Ertasi tongda butun jamoat Muso bilan Horunni ayblab: 'Sizlar Egamizning xalqini o'ldirdingizlar', dedi [41-oyat], va jamoat ustiga vabo tushdi, hamda o'n to'rt mingdan ortiq kishi halok bo'ldi."

«Men Minneapolisdan ketishga qaror qilganimda, Egamizning farishtasi yonimda turib dedi: "Unday emas; Xudoning bu joyda sen uchun bajarishing kerak bo'lgan bir ishi bor. Bu xalq Qorah, Datan va Abiramning isyonini yana takrorlamoqda. Men seni o'zingga munosib o'ringa qo'ydim, buni nurda bo'lmaganlar tan olmaydilar; ular sening guvohligingga quloq solmaydilar; lekin Men sen bilan bo'laman; Mening inoyatim va qudratim seni qo'llab-quvvatlaydi. Ular nafrat qilayotgan narsa sen emas, balki Men O'z xalqimga yuborayotgan xabarchilar va xabardir. Ular Egamizning kalomiga nisbatan mensimaslik ko'rsatdilar. Shayton ularning ko'zlarini ko'r qilgan va hukmlarini buzib yuborgan; va agar har bir jon o'zining mana shu gunohidan, Xudoning Ruhiga haqorat qilayotgan bu muqaddaslanmagan mustaqillikdan tavba qilmasa, ular zulmatda yuradilar. Agar tavba qilib, imonga kelmasalar, toki Men ularni sog'aytiray, Men shamdonni o'z joyidan olib tashlayman. Ular ruhiy ko'rish qobiliyatlarini xiralashtirdilar. Ular Xudo O'z Ruhini va O'z qudratini namoyon etishini istamadilar; chunki ularda Mening kalomimga nisbatan masxara va jirkanish ruhi bor. Yengiltaklik, behuda mashg'ullik, hazil-mutoyiba va masxaralash har kuni odat tusiga kirgan. Ular Meni izlash uchun o'z yuraklarini bel bog'lamadilar. Ular o'zlari yoqqan uchqunlar yorug'ida yuradilar, va agar tavba qilmasalar, qayg'u ichida yotadilar. Egamiz shunday deydi: Vazifa postingda sobit tur; chunki Men sen bilanman va seni tark etmayman hamda seni tashlab qo'ymayman." Xudodan kelgan bu so'zlarni mensimay qo'yishga men jur'at etmadim.»

"Battle Creekda nur ravshan, yorqin nurlar bilan porlab kelmoqda; biroq Minneapolisdagi yig'inda ishtirok etganlardan qaysi biri nurga kelib, Rabbiiy osmondan ularga yuborgan haqiqatning boy xazinalarini qabul qildi? Kim Yo'lboshchi Iso Masih bilan qadam-baqadam hamnafas bo'lib bordi? Kim o'zining adashgan g'ayrati, ko'rliqi, rashklari va yomon gumonlari, haqiqatga qarshi o'jarligi haqida to'la e'tirof qildi? Hech biri; va nurni tan olishni uzoq vaqt davomida e'tiborsiz qoldirganlari sababli, u ularni ancha ortda qoldirdi; ular

inoyatda va Rabbimiz Masih Iso haqidagi bilimda o'sib bormadilar. Ular o'zlariga zarur bo'lgan, ega bo'lishlari mumkin bo'lgan va ularni diniy tajribada kuchli kishilar qilgan bo'lur edi, ana shu inoyatni qabul qilishda muvaffaqiyatsiz bo'ldilar.”

“Minneapolisda egallangan pozitsiya, aftidan, yengib bo'lmas bir to'siq bo'lib, ularni katta darajada shubhalanuvchilar, savol ostiga oluvchilar, haqiqatni va Xudoning qudratini rad etuvchilar bilan birga qamab qo'ydi. Yana bir inqiroz kelganida, uzoq vaqt davomida dalil ustiga dalil to'planib borgani holda ham qarshilik ko'rsatib kelganlar, yana o'sha o'zlari shu qadar oshkora muvaffaqiyatsizlikka uchragan nuqtalar bo'yicha sinovdan o'tkaziladilar, va ular uchun Xudodan bo'lgan narsani qabul qilib, zulmat kuchlaridan bo'lgan narsani rad etish qiyin bo'ladi. Shuning uchun ular uchun yagona xavfsiz yo'l — kamtarlikda yurish, oqsoq yo'ldan chiqib ketmasligi uchun oyoqlari uchun to'g'ri so'qmoqlar qilishdir. Biz kimlar bilan hamroh bo'lishimiz nihoyatda katta farq qiladi: Xudo bilan yuradigan, Unga ishonadigan va Unga tavakkal qiladigan odamlar bilanmi, yoki o'zlarining taxmin qilingan donoligiga ergashib, o'zlari yoqqan uchqunlar ichida yuradigan odamlar bilanmi.”

“Haqiqatga qarshi ishlaganlarning ta'sirini bartaraf etish uchun talab etilgan vaqt, g'amxo'rlik va mehnat dahshatli darajada katta yo'qotish bo'ldi; chunki biz ruhiy bilimda yillar ilgari ketgan bo'lishimiz mumkin edi; va agar nurda yurishi lozim bo'lganlar Egamizni tanib borishda davom etganlarida, Uning chiqishi tong kabi tayyor ekanini bilishlari uchun, juda-juda ko'p jonlar jamoatga qo'shilgan bo'lar edi. Ammo Xudo O'z xalqiga yuborayotgan haqiqatga qarshi granit devor kabi turgan xodimlarning ta'sirini bartaraf etish uchun shuncha mehnat aynan jamoatning o'zida sarflanishi kerak bo'lganda, dunyo nisbatan zulmat ichida qoldiriladi.

“Xudo qo'riqchilarning o'rinlaridan turib, yakdil ovoz bilan qat'iy bir xabarni e'lon qilishlarini, karnayga aniq bir sado berishlarini nazarda tutgan edi; shunda xalqning barchasi o'z burch posti tomon shoshilib, buyuk ishda o'z ulushini ado etar edi. Shunda osmondan ulug' qudrat bilan tushib keladigan o'sha boshqa farishtaning kuchli, ravshan nuri yer yuzini uning ulug'vorligi bilan to'ldirgan bo'lur edi. Biz yillar ortda qolib ketdik; va Minneapolis yig'ilishidan yonib turgan chiroq kabi tarqalishi kerak bo'lgan ayni xabarning oldinga siljishiga ko'rlik ichida turib to'sqinlik qilganlar Xudo oldida qalblarini kamtar tutishga, hamda ish ularning aqliy ko'rliqi va yurak qattiqligi tufayli qanday to'sib qo'yilganini ko'rish va anglashga muhtojdirlar.” Manuscript Releases, 14-jild, 107–111.

1888-yilda opa Uayt Korah, Datan va Abironning isyoniga qiyoslagan darajada ochiq isyonni namoyon etgan rahbarlikni nima yuzaga keltirgan edi? Javob, shubhasiz, 1863-yildagi isyonda yotadi; aynan o'sha isyon Hizqiyoga yanada kattaroq jirkanchliklar bo'lishi aytilgan narsalarga yo'l hozirladi. Levilar kitobining yigirma oltinchi bobidagi “yetti vaqt”ni rad etish va soxta jadvalni kiritish, 1863-yildagi qalbakilashtirishni himoya qilish zaruratini tug'dirar edi. Shunday qilib, Miller o'z gavharlarining sochilib ketishini hamda ularning usti axlat va qalbaki gavharlar va tangalar bilan ko'milib qolishini kuzatar edi. Dunyoviy naql shunday deydi: “tarixni g'oliblar yozadi.”

Aslida g'oliblar bo'lmagan bo'lsalar-da, Laodikeya Adventist jamoatini boshqarayotganlar to'rt avlod davomida kuchayib borgan isyonni oqlab ko'rsatadigan tarixiy rivoyatni barpo etish uchun vaqt va sa'y-harakat sarfladilar; bu esa o'sha isyonni samoviy farishtalar qayd etgan haqiqiy tarixdan mutlaqo yiroq bir tusda ko'rsatishga urinishdir. Tarixni qayta yozish Katolik cherkovining Iyezuitlariga xos asosiy belgilardan biridir, va tarixiy revizionizm Laodikeya Adventist tarixchilarining doimiy usuli va kasbi bo'lib kelgan. Bugungi kunda Laodikeya Adventist "tarixchilari" tomonidan Minneapolis Bosh Konferensiyasi sessiyasi haqida yozilayotganlar tarixiy revizionizmning klassik namunasidir.

Ehtimol, o'sha konferensiyadagi isyonchilardan ba'zilar oxir-oqibat tavba qilgandir, biroq qoidadan istisno qoida o'zini inkor etmaydi. Oq opa qolib, yig'ilishni qayd etishga buyurilgan edi, chunki Qorah, Datan va Abiramning isyoni takrorlanayotgan edi. Adventist tarixchilarning guvohlikni imon orqali oqlanish xabari tushunilganmi, tushunilmaganmi; rad etilganmi yoki rad etilmaganmi, yoxud keyinchalik qabul qilinganmi degan masala atrofida qurishi, Qorah, Datan va Abiram timsolida ifodalangan isyon haqidagi ilhomlangan guvohlikdan qochishdir.

Muso yozuviga ko'ra, o'sha uch isyonchidan qaysi biri keyinchalik tavba qilib, Muso bilan birga yana rahbarlikka qabul qilingan edi?

"Bu harakatdagi bosh yetakchi ruh bo'lgan Qorah leviylardan edi, Qohot xonadonidan bo'lib, Musoning amakivachchasi edi; u qobiliyatli va nufuzli kishi edi. Muqaddas chodir xizmatiga tayinlangan bo'lsa-da, u o'z mavqeidan norozi bo'lib qolgan va ruhoniyluk martabasiga da'vogarlik qilgan edi. Ilgari har bir oilaning to'ng'ich o'g'liga tegishli bo'lgan ruhoniyluk lavozimining Horun va uning xonadoniga berilishi hasad va norozilikni keltirib chiqargan edi, va bir muncha vaqt davomida Qorah Muso bilan Horunning hokimiyatiga yashirincha qarshilik ko'rsatib kelgan bo'lsa-da, u hali ochiq isyonning biror harakatiga jur'at etmagan edi. Oxir-oqibat u ham fuqaroviy, ham diniy hokimiyatni ag'darib tashlashdek jasur niyatni o'ylab topdi. U hammadlarni topmay qolmadi. Muqaddas chodirning janub tomonida, Qorah va qohotliklarning chodirlari yaqinida, Ruben qabilasining qarorgohi joylashgan edi; bu qabilaning ikki amiri bo'lgan Datan va Abiramning chodirlari Qorahning chodiriga yaqin edi. Bu amirlar uning shuhratparastona rejalari bilan darhol birlashdilar. Yoqubning to'ng'ich o'g'lidani nasl bo'lganlari uchun, ular fuqaroviy hokimiyat o'zlariga tegishli, deb da'vo qildilar va ruhoniyluk sharaflarini Qorah bilan bo'lishib olishga qaror qildilar."

Xalq orasidagi kayfiyat Korahning rejalari uchun qulay edi. O'z umidsizliklarining achchiqligida ularning avvalgi shubhalari, rashki va nafrati yana qaytdi, va ularning shikoyatlari yana sabrli yo'l boshchisiga qarshi qaratildi. Isroil xalqi o'zlarining ilohiy yo'l-yo'riq ostida ekanliklarini muttasil ravishda ko'zdan qochirar edilar. Ular ahd Farishtasi o'zlarining ko'rinmas Rahnamosi ekanini, bulut ustuni bilan pardalangan holda Masihning huzuri ularning oldida borayotganini va Muso barcha ko'rsatmalarini Undan olganini unutdilar.

"Ularning barchasi sahroda halok bo'lishi kerakligi haqidagi dahshatli hukmga bo'ysunishni istamadilar; shu bois, o'zlarini Xudo emas, balki Muso boshlab ketayotgani va ularning halokat hukmini aynan u e'lon qilganiga ishonish uchun har qanday bahonani ilib olishga

tayyor edilar. Yer yuzidagi eng muloyim insonning eng yaxshi sa'y-harakatlari ham bu xalqning itoatsizligini jilovlay olmadi; va ularning avvalgi qaysarligi ustidan Xudoning g'azabi alomatlarini safi buzilganlari va sonlari kamayganlari ko'rinishida hanuz ko'z oldilarida turgan bo'lsa-da, ular bu saboqni yurakdan qabul qilmadilar. Yana ular vasvasaga yengildilar.” Patriarchs and Prophets, 395, 396.

Laodikiyachi Adventizm 1856-yilda boshlandi, va 1863-yilda u qonuniy ravishda ro'yxatdan o'tgan Laodikiyachi Adventist jamoatiga aylandi. Avvalgi maqolalarda bayon etilganidek, Laodikiyaning qachonlardir najot topishini tasdiqlovchi ilhomlangan hech qanday guvohlik yo'q. U o'z holatidan tavba qilmaguncha va Filadelfiya orqali ifodalangan tajribani qabul qilmaguncha najot topa olmaydi. Laodikiyaning xalqi — Rabbimizning og'zidan tupurib tashlanishi orqali hukm qilinadigan xalqdir. Laodikiyachi jamoat sifatida, ilhom bu jamoatning qadimgi Isroil singari sahroda sarson kezishga mahkum etilganini ko'rsatadi.

Qadimgi Isroilning isyonchilaridan qaysi biri qirq yil sahroda sarson bo'lib yurib, so'ng Va'da qilingan yurtga kirdi? Biror jon ham emas, va ularning sarsonligi zamonaviy Isroilning sarsonligini timsol qildi.

Qorah, Datan va Abiramning isyoni (1888-yildagi isyonga timsol bo'lgan) xalq ustidan chiqarilgan hukmni — ularni qirq yil davomida sahroda sarson yurishga tayinlagan hukmni — qabul qilishni istamaganliklariga asoslangan edi. 1888-yildagi isyon esa rahbariyatning o'zlarini Laodikiya deb belgilagan va itoatsizliklari sababli ularni yana ko'p yillar sahroda sarson yurishga tayinlagan bayonotni rad etishiga asoslangan edi.

“A. T. Jons va E. J. Vaggoner orqali bizga berilgan xabar — Laodikiya jamoatiga yuborilgan Xudoning xabaridir; haqiqatga ishonishini da'vo qilib turib, boshqalarga Xudo bergan nurlarni aks ettirmaydigan har kimning holiga voy.” The 1888 Materials, 1053.

1888-yilda xalqning qo'riqchilari bo'lishi kerak bo'lgan qadimgi kishilar o'zlarini “boyib ketgan va mol-dunyoga to'lib-toshgan” deb hisobladilar. 1888-yildan oldin bu holatni nima yuzaga keltirganini keyingi maqolada ko'rib chiqamiz.

“Nur va haqiqatni qabul qilgan ayrim kishilarning Shaytonning aldovlarini naqadar tez qabul qilib, soxta muqaddaslikka maftun bo'layotganini ko'rib, jonim nihoyatda g'amga botadi. Odamlar Rabbimiz o'rnatgan, bashoratda belgilab qo'yilgan mavqeimizni anglashimiz uchun berilgan chegaraviy belgilaridan yuz o'g'irganlarida, qayerga ketayotganlarini o'zlari bilmagan holda yo'lga tushadilar.

“Men chinakam isyon hech qachon tuzaladimi, degan savolni qo'yaman. Patriarchs and Prophets kitobida Qorah, Datan va Abiramning isyonini o'rganing. Bu isyon keng yoyilgan bo'lib, unda ikki kishidan ko'proq shaxs qatnashgan edi. Unga jamoatning ikki yuz ellik amiri, nom chiqargan kishilar boshchilik qilgan edi. Isyonni o'zining haqiqiy nomi bilan, murtadlikni ham o'zining haqiqiy nomi bilan atang, so'ngra Xudoning qadimgi xalqining butun nomaqbul xususiyatlari bilan kechgan tajribasi tarixga kirishi uchun sadoqat bilan qayd etilganini ko'rib chiqing. Muqaddas Yozuv shunday deydi: ‘Bu narsalar ... bizga nasihat bo'lishi uchun, zamonlarning oxiri yetib kelgan bizlar uchun yozilgandir’. Agar haqiqat bilimiga ega bo'lgan

erkaklar va ayollar o‘zlarining Buyuk Yo‘lboshchisidan shu qadar uzoqlashib ketsalarki, murtadlikning ulug‘ yo‘lboshchisini olib, uni Masih — bizning Solihligimiz deb ataydigan bo‘lsalar, buning sababi shuki, ular haqiqat konlariga chuqur kirib bormaganlar. Ular qimmatbaho rudani arziyas moddadan ajrata olmaydilar.”

“Xudoning Kalomida o‘z bid’atlari bilan kirib keladigan va imkoni bo‘lsa, hatto tanlanganlarning o‘zlarini ham aldaydigan soxta payg‘ambarlar haqida nihoyatda ko‘p berilgan ogohlantirishlarni o‘qing. Bu ogohlantirishlar mavjud bo‘la turib, nega jamoat soxtani haqiqiysidan ajratmaydi? Shu tariqa qay bir yo‘l bilan adashganlar Xudo oldida o‘zlarini kamtar tutishlari va chin dildan tavba qilishlari kerak, chunki ular bu qadar osonlik bilan yo‘ldan ozdirilganlar. Ular haqiqiy Cho‘ponning ovozi begonaning ovozidan ajratmaganlar. Bundaylarning barchasi o‘z tajribalarining shu bobini qayta ko‘rib chiqsin.”

“Yarim asrdan ortiq vaqt davomida Xudo O‘z xalqiga O‘z Ruhining shahodatlarini orqali nur berib kelmoqda. Shuncha vaqt o‘tganidan keyin, butun imonlilar jamoatini adashuvdan chiqarish, xonim Uaytni firibgar va aldovchi deb e‘lon qilish bir necha erkaklar va ularning xotinlari zimmasida qoladimi? ‘Ularni mevalaridan bilib olasizlar.’”

“Xudo ularga bergan barcha dalillarni e’tiborsiz qoldira oladigan va o‘sha barakani la’natga aylantiradiganlar o‘z jonlarining omonligi uchun titrasinlar. Agar tavba qilmasalar, ularning shamdonlari o‘z o‘rnidan olib tashlanadi. Rabb haqorat qilindi. Birinchi, ikkinchi va uchinchi farishtalarning xabarlaridagi haqiqat bayrog‘i chang ichida sudralib qolishi uchun tashlab qo‘yildi. Agar soqchilar xalqni shu tarzda yo‘ldan urishga qo‘yib berilsa, Xudo O‘z suruviga qanday yem berilayotganini anglab yetish uchun o‘tkir farosat yetishmaganligi sababli ayrim jonlarni mas’ul tutadi.”

“Murtadliklar sodir bo‘lgan va Rabbiiy o‘tmishda bu kabi narsalarning yuzaga kelishiga shuning uchun yo‘l qo‘ygan ediki, O‘z xalqining, olijanob beriyaliklar kabi, bu narsalar shundaymi-yo‘qmi ekanini bilish uchun Muqaddas Yozuvlarni o‘zlari tadqiq etish o‘rniga, insonlarning so‘zlariga tayanganda naqadar oson yo‘ldan ozdirilishini ko‘rsatsin. Va Rabbiiy bu turdagi voqealarning sodir bo‘lishiga shuning uchun yo‘l qo‘ygan ediki, bunday narsalar yuz berishi haqida ogohlantirishlar berilsin.

“Isyon va murtadlik biz nafas olayotgan havoning o‘zidadir. Agar biz nochor jonlarimizni imon orqali Masihga osib qo‘ymasak, ulardan ta’sirlanmay qolmaymiz. Agar odamlar hozir shunchalik oson yo‘ldan ozdirilayotgan bo‘lsa, Shayton Masih qiyofasiga kirib, mo‘jizalar ko‘rsatadigan paytda ular qanday bardosh bera oladilar? U o‘shanda Masih ekanini da’vo qilib, holbuki faqat Shayton Masih shaxsini o‘ziga olib, go‘yo Masihning ishlarini qilayotgan bir paytda, uning haqiqatni buzib ko‘rsatishlaridan kim larzaga kelmay turadi? Xudoning xalqini soxta masihlarga sadoqat ko‘rsatishdan nima tiyib qoladi? ‘Ularning ortidan bormanglar.’”

“Ta’limotlar ravshan tushunilishi kerak. Haqiqatni va’z qilish uchun qabul qilingan kishilar mahkam bog‘langan bo‘lishlari lozim; shunda ularning kemasi bo‘ron va to‘fon qarshisida bardosh beradi, chunki langar ularni mahkam tutib turadi. Aldovlar ko‘payadi, va biz isyonni uning haqiqiy nomi bilan atashimiz kerak. Biz butun sovut-aslahani kiygan holda turmog‘imiz lozim. Bu kurashda biz faqat odamlarga emas, balki hokimliklar va hokimiyatlarga qarshi duch

kelamiz. Bizning olishuvimiz tana va qonga qarshi emas. Efesliklarga 6:10–18 oyatlari jamoatlarimizda diqqat bilan va ta’sirchan tarzda o’qib eshittirilsin.” Notebook Leaflets, 57, 58.